

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i jordlova og skogbrukslova

Lier kommunes høringsinnspill

Bakgrunnen

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i jordlova og skogbrukslova med to hovedformål:

1. Omdisponering av skog til innmarksbeite

Det foreslås en **søknadsbasert ordning** for omdisponering av skog til innmarksbeite. Dette skal sikre at omdisponering skjer ut fra et **reelt behov for beite**, og bidra til å ivareta **klimatekst**, **forryngelsesplikt** og **avskogingsforordningen**. Kommunene får en ny rolle med å behandle slike søknader og vurdere vilkår.

2. Overtredelsesgebyr

Det foreslås å innføre **administrative gebyrer** ved brudd på bestemmelser i jordlova og skogbrukslova. Dette skal gi et mer effektivt virkemiddel enn strafferettslige reaksjoner, og det foreslås forskriftshjemmel for utmåling av gebyrene.

Høringsfrist: 1. november 2025

Konsekvenser

Betydning for kommunene:

Kommunene får utvidet ansvar for saksbehandling, vurdering av arealbruk og oppfølging av regelbrudd. Dette kan medføre behov for noe kapasitet og kompetanse i landbruksforvaltningen.

Økonomiske konsekvenser

Endringen i loven vil føre til noen flere oppgaver for kommunene.

Andre konsekvenser

Argumentasjonen for å innføre en søknadsbasert ordning for omdisponering av skog til innmarksbeite bygger på flere hensyn som Landbruks- og matdepartementet har vurdert i høringsnotatet:

Hovedbegrunnelser for søknadsplikt

- **Tydeliggjøring av gjeldende rett**

I dag står grunneier i stor grad fritt til å omdisponere skog til beite, men dette kan komme i konflikt med andre regelverk og hensyn.

En søknadsordning vil klargjøre hva som er tillatt og sikre en mer enhetlig praksis.

- **Reelt behov for beite**

Omdisponering skal skje ut fra et faktisk behov for innmarksbeite, ikke som en generell arealendring.

Søknadsbehandling gir mulighet for å vurdere om behovet er dokumentert og faglig begrunnet.

- **Miljø- og klimahensyn**

Skog har viktige funksjoner for karbonlagring og biologisk mangfold.

Omdisponering kan påvirke klimamål og foryngelsesplikten, og må derfor vurderes nøye.

- **Avskogingsforordningen og internasjonale forpliktelser:**

Norge er bundet av internasjonale avtaler som krever kontroll med avskoging.

En søknadsprosess gir bedre oversikt og rapportering.

- **Kommunens rolle og lokal forvaltning**

Kommunene får ansvar for å vurdere søknader og sikre at lokale forhold og konsekvenser blir tatt hensyn til.

Dette styrker den lokale arealforvaltningen og gir bedre kontroll med arealbruksendringer.

Formål med overtredelsesgebyr

- **Styrke etterlevelsen av regelverket:** Dagens system har begrensede virkemidler for å håndheve brudd på jordlova og skogbrukslova. Overtredelsesgebyr gir et mer effektivt og fleksibelt sanksjonsmiddel.
- **Forebygge ulovlig praksis:** Gebyrer kan virke preventivt og bidra til at aktører følger regelverket, særlig ved omdisponering av areal og brudd på foryngelsesplikt.
- **Effektiv administrativ oppfølging:** I stedet for å måtte gå veien om straffesaker, kan forvaltningen reagere raskere og mer målrettet ved regelbrudd.
- **Tydeliggjøre ansvar og konsekvenser:** Innføring av gebyrer gir klarere signaler om at brudd på loven har konsekvenser, og styrker tilliten til forvaltningen.
- **Tilpasning til internasjonale rettsprinsipper:** Overtredelsesgebyr regnes som en administrativ sanksjon, men må utformes i tråd med rettssikkerhetsprinsipper, blant annet fra Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK).

Lier kommunes høringsinnspill:

Lier kommune mener de foreslåtte endringene i jordlova og skogbrukslova vil styrke kommunens rolle i arealforvaltningen og bidra til bedre kontroll med omdisponering av skog og oppfølging av regelverk. Forslaget om søknadsplikt ved omdisponering til innmarksbeite gir kommunen mulighet til å ivareta lokale hensyn og sikre at tiltak skjer i tråd med nasjonale mål for klima og miljø.

Innføringen av overtredelsesgebyr gir et effektivt virkemiddel for å håndheve regelverket og vil kunne bidra til økt etterlevelse og rettssikkerhet. Dette forutsetter at kommunen får tilgang til nødvendige digitale verktøy og kompetanse.

Lier kommune vil samtidig gi følgende innspill:

- Klare retningslinjer og forskrifter for saksbehandling.
- Tilgang til digitale løsninger for søknadsbehandling og rapportering.
- Kompetanseheving og ressurser i landbruksforvaltningen
- Det har vært praksis i Lier å reetablere tidligere beiter ved hogst og inngjerding (med SMIL-midler) og det bør fortsette å være praksis.